

**AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO
KRAKÓW 2009 ROK.**

**ANALIZA RYNKU TURYSTYCZNEGO
PORTUGALII**

OPRACOWAŁA:
AGNIESZKA KOWALCZYK
IV ROK/ DZ.
ORT GR. 2
NR INDEKSU: 32640

Spis treści:

Spis treści:	2
Wstęp:	2
Rozdz. I. Portugalia- podstawowe informacje.	4
1.1. Położenie, ukształtowanie powierzchni.	4
1.2. Ludność.	5
1.3. Ustrój.	5
1.4. Gospodarka.	6
1.5. Warunki rozwoju turystyki.	6
Rozdz. II. Rynek recepcji turystycznej.	9
2.1. Portugalia jako część subregionu europejskiego w międzynarodowym ruchu turystycznym:	9
2.1.1. Liczba i kierunki przyjazdów.	9
2.2.2. Odwiedzane regiony.	12
2.2.3. Środki lokomocji.	13
2.2. Baza noclegowa w Portugalii.	13
2.3. Dochody z turystyki przyjazdowej.	14
Rozdział III. Rynek emisji turystycznej.	15
Rozdział IV. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski.	16
Zakończenie.	17
Bibliografia:	18
Spis rysunków:	18
Spis tabel:	18

Wstęp:

„Portugalia, to kraj, gdzie ziemia się kończy, a morze zaczyna.”¹

To kraj niezwykle różnorodny geograficznie i kulturowo. Jego historia sięga starożytności, kiedy te tereny zamieszkiwali celtycko-iberyjscy Luzytanie. Następne wieki przynosiły na zmianę zwycięstwa, dzięki którym utworzono Księstwo Portugalii oraz porażki, czego skutkiem było podbicie przez muzułmanów. Wiek XV rozpoczął okres świetności dla kraju z powodu rozpoczęcia epoki Wielkich Odkryć Geograficznych. Portugalia uczestniczyła w walkach Rewolucji Francuskiej, potem w tzw. „Rewolucji Goździków”.

Historia Portugalii, jej kultura i dziedzictwo przyczyniły się do tego, że wybrałam właśnie ten kraj jako temat pracy zaliczeniowej. Chciałabym połączyć moją przyszłość zawodową jako pilot wycieczek właśnie z tym krajem.

Praca składa się z 4 rozdziałów. Pierwszy zawiera informacje ogólne na temat wybranego przeze mnie kraju. Kolejny to Portugalia jako rynek recepcji turystycznej. W tym rozdziale zamieszczone są dane na temat liczby turystów przyjeżdżających do Portugalii, odwiedzane regiony, liczba hoteli oraz łóżek. Zawiera on także wysokości dochodów jakie uzyskuje ten kraj z turystyki. Rozdział III to opis rynku emisyjnego Portugalii. Zamieszczone są informacje o tym gdzie, kiedy i na jak długo Portugalczycy wyjeżdżają na wakacje oraz jakie wydatki się z tym wiążą. Ostatni rozdział poświęcony jest znaczeniu przyjazdów turystów z Portugalii do Polski. Są to dane dotyczące ilości przyjazdów, długości pobytów, itd.

Głównymi źródłami, z których korzystałam to Raport Europejskiego Urzędu Statystycznego EUROSTAT „*Tourism Statistics*” Edition 2008 oraz Raport UNWTO „*Tourism Highlights Edition 2008*”. Dodatkowym źródłem były strony internetowe poświęcone Portugalii jako część subregionu Europa Śródziemnomorska oraz atrakcjom tego kraju.

¹ S. Adamczak, K. Firlej, *Portugalia. Praktyczny przewodnik*, Wyd. Pascal Bielsko- Biała 2007, s.29

Klimat podzwrotnikowy, w północnej części kraju wilgotny, w południowej — śródziemnomor.; średnia temperatura w styczniu od 8–10°C na północy do 11–12°C na południu, w lipcu odpowiednio od 22°C do 27°C; średnia roczna suma opadów od 500 mm na południu do 900 mm na północy oraz 1500 mm i więcej w górach; opady gł. zimowe.

1.2. Ludność

Powszechny spis ludności przeprowadzony w 2001 roku wykazał, że populacja Portugalii wynosi 10 356 117 mieszkańców. Jest ona jednym z najbardziej jednolitych narodowościowo i etnicznie krajów Europy — Portugalczycy stanowią 98% ludności. Kilkutysięczne grupy mniejszościowe to: Brazylijczycy, Hiszpanie, Brytyjczycy i imigranci z Rep. Zielonego Przylądka.

97% społeczeństwa to katolicy, ponadto protestanci, wyznawcy judaizmu i muzułmanie. Wolne tempo wzrostu liczby ludności, spowodowane jest malejącym przyrostem naturalnym (0,2‰, 2006) oraz emigracją. Od lat 50. XX w. następuje emigracja ekonomiczna, początkowo do Brazylii i Wenezueli, potem do Francji, Niemiec i Stanów Zjednoczonych. Od końca lat 80. emigracja miała najczęściej charakter okresowy i była skierowana do krajów EWG, a obecnie UE. Emigrantami byli i są gł. mężczyźni, co niekorzystnie wpływa na strukturę płci. Przeciętna długość życia: 74 lata mężczyźni, 81 lat kobiety. Średnia gęstość zaludnienia — 114 osób na km², największa na nizinach nadmorskich (700 osób na km² w rejonach Lizbony i Porto) i na Maderze, najmniejsza w południowej, najsuchszej części kraju i w górach (ok. 20 osób na km²). W miastach mieszka 55% ludności (jeden z niższych wskaźników w Europie). Największe aglomeracje miejskie tworzą: Lizbona i Porto; inne większe miasta to: Setúbal, Coimbra i Braga. W 1983–2003 nastąpiły duże zmiany w strukturze zatrudnienia ludności; spadek zatrudnienia w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie, także w przemyśle i budownictwie, a wzrost zatrudnienia w usługach.

1.3. Ustrój

Zgodnie z konstytucją z 1976 (wielokrotnie nowelizowana) Portugalia jest republiką. Na czele państwa stoi prezydent, wybierany na 5-letnią kadencję w wyborach powszechnych i bezpośrednich (nie może kandydować na 3. kadencję z rzędu). Władzę ustawodawczą sprawuje 1-izbowy parlament, Zgromadzenie Republiki (230 członków), wyłaniany w wyborach powszechnych, bezpośrednich i równych, wg systemu proporcjonalnego, w głosowaniu tajnym, na 4-letnią kadencję. Władza wykonawcza należy do rządu.

Prezydent — uwzględniając wynik wyborów do parlamentu — powołuje premiera, a na jego wniosek — ministrów. Wymiar sprawiedliwości sprawują niezależne sądy (m.in.: Najwyższy Trybunał Sprawiedliwości, Najwyższy Trybunał Administracyjny, Trybunał Konstytucyjny). Azory i Madera są regionami autonomicznymi; każdy z nich ma własny statut i organa władzy (zgromadzenie ustawodawcze i rząd o kompetencjach wewnętrznych). Reprezentantem państwa w regionie jest minister republiki, powoływany przez prezydenta.

1.4. Gospodarka

Portugalia jest jednym z najszybciej rozwijających się krajów Europy, ale nadal zalicza się do najbiedniejszych krajów UE. Produkt krajowy brutto na 1 mieszk. wg parytetu siły nabywczej wynosi 19,0 tys. dol. USA (2005). Na przyspieszenie rozwoju gosp. wpłynęło członkostwo w UE (od 1986) i napływ kapitału zagr. (ponad 200 mld. dol. USA), gł. na modernizację przemysłu, gospodarki rolnej i rozbudowę infrastruktury.

Portugalia posiada nieliczne złoża surowców miner.; wydobywanie rud wolframu w górach Serra da Estrêla (Panasquera), pirytów (na południu kraju), rud uranu (Viseu w dorzeczu Mondego) oraz niewielkich ilości rud żelaza, cyny i węgla kamiennego.

W przemyśle przetwórczym tradycyjnie największą rolę odgrywają niewielkie, rozproszone po kraju zakłady włók. (bawełn., odzież.), obuwn., przemysłu spoż., zwł. olejarskiego, winiarskiego (wyrób znanych gatunków win: Portwein, Madera, Moscatel) oraz rybnego, także produkcja korka. W Lizbonie i Porto koncentracja różnorodnego przemysłu: rafinerie ropy naft., petrochemicznego., hutn. (Lizbona), stoczn. (stocznia produkcyjna i duża remontowa w Lizbonie), samochodowego (montownie), elektrotechnicznego, cementowego, ceramicznego, obuwn., drzewnego i papierniczego (czołowy eur. producent eukaliptusowej pulpy drzewnej); okręgi przemysłowe: Lizbony i Porto dostarczają łącznie ok. 80% krajowej produkcji przemysłowej.

1.5. Warunki rozwoju turystyki.

Zróżnicowanie środowiska naturalnego oraz bogactwo zabytków, będących świadectwem wielkiego niegdyś imperium kolonialnego, pozwala na wydzielenie w Portugalii pięciu regionów turystycznych. Trzy z nich (Lizbona i okolice, regiony Północny i Południowy) znajdują się na półwyspie, dwa pozostałe to wyspy: Madera i archipelag Azorów.

Lizbona (Lisboa) jest politycznym, gospodarczym i kulturalnym centrum kraju, głównym ośrodkiem turystycznym Portugalii. Położona nad Tagiem w pobliżu jego ujścia do Cezara, wzniesiono tu miasto Olisippo. Po upadku cesarstwa rzymskiego, Olisippo zajmowali Alanowie, Swewowie i Wizygoci, a od 714 r. Arabowie. W 1147 r. miasto zdobyte zostało przez Alfonsa I, a godność stolicy nadał mu król Alfons III, przenosząc tu siedzibę dworu z Coimbry (1256 r.). Największy rozkwit miasta przypada na XVI w.

i związany jest z panowaniem Manuela I Szczęśliwego i Jana III.

Współczesne centrum Lizbony tworzy niewielki obszar Dolnego Miasta — Cidade Baixa — odbudowany po wielkim trzęsieniu ziemi w 1755 r. przez markiza de Pombal. Z trzech stron otaczają tę dzielnicę wzgórza, a z czwartej ciągnie się Mar da Palha — „Słomiane

Morze" — wielkie rozlewisko Tagu. Dzielnica Belem — wzniesiona w czasach Manuela I — jako jedyna uniknęła zniszczenia w czasie trzęsienia ziemi. Dzięki temu zachowały się w stanie nienaruszonym dwa najcenniejsze zabytki Lizbony — Wieża Belem (Torre de Belem), pozostająca pod silnym wpływem sztuki orientalnej (1516-21 r.)

Rysunek 2. Wieża Belem, Lizbona

Źródło: www.wikipedia.pl

oraz klasztor Hieronimitów (Mosteiro Dos Jerónimos) będący mieszaniną trzech stylów - manuelińskiego, plateresco i późnorenesansowego (1502-98 r.). Przed klasztorem nad brzegiem Tagu znajduje się pomnik odkryć geograficznych, wzniesiony w 500 rocznicę (1960 r.) śmierci infanta zwanego Żeglarzem, protektora i organizatora portugalskich wypraw odkrywczych w XV w. Wśród innych zabytków Lizbony wymienić należy: zamek Sao Jorge wznoszący się na Wzgórzu Św. Jerzego (XII w.), renesansowy kościół Sao Vicente de Fora (1582-1627 r.) i romański Nossa Senhora da Graca (XII w.).

Region Północny obejmuje wyżynno-górzysty obszar rozciągający się na północ od szerokiej doliny rzeki Tag. Pocięty głębokimi dolinami rzek Duero, Tamega, Minho, wznosi się średnio do wysokości ok. 1000 m n.p.m. Zbocza doliny Duero na odcinku ok. 80 km, od granicy hiszpańskiej do ujścia Corgo, porastają winnice, dające obok madery, najslawniejsze wino portugalskie — porto. Południowe obrzeżenie masywu tworzą

zrębowe góry Serra da Estrela (1991 m n.p.m.) z dwoma stacjami sportów zimowych — Penhas da Saude i Covilha.

W przeciwieństwie do skalistych wybrzeży północno-zachodniej Hiszpanii, portugalski brzeg Atlantyku jest na ogół wyrównany i niski. Od ujścia Duero po przylądek Carvoreiro rozciągają się wały wydmore, laguny, bagna. Część ta z racji szczególnego krajobrazu nazywana jest „Portugalską Holandią”. Na rozwój kąpielisk w północnej części wybrzeża wpływa negatywnie zimny Prąd Azorski, który oziębia temperaturę wody (miejscami do 19°C), co przy rozgrzanym powietrzu uniemożliwia wręcz kąpiel. Z kąpielisk tu występujących do największych należą: Aveiro i Figueira da Foz.

W pobliżu ujścia Duero do Atlantyku położone jest **Porto**, drugie co do wielkości miasto Portugalii. Jedna z najstarszych osad na całym półwyspie, jest dziś nowoczesnym miastem. Zwało się ono niegdyś Porto-do-Cal lub Portus Cale, co dało nazwę krajowi. Śródmieście Porto zajmuje skalistą platformę opadającą stromo kilkudziesięciometrowym urwiskiem w stronę Duero. Głęboki wąwóz rzeczny przekraczają trzy mosty, w tym stalowy most drogowy zaprojektowany przez Aleksandra Gustawa Eiffła, francuskiego inżyniera, twórcę wieży Eiffła w Paryżu. W Porto jest wiele zabytków z różnych epok, w tym katedra Se (XII-XIII w.), romański kościół Cedofeita (XI w.), gotycko-barokowy kościół Św. Franciszka (wielokrotnie przebudowywany od XIII w.) oraz symbol miasta, strzelista wieża kościoła Kanoników (XVIII w.).

Poza Porto, do najciekawszych miast regionu należy zaliczyć miasta: **Braga** — jedno z najstarszych miast Portugalii, siedzibę prymasa, **Coimbra** — do połowy XIII w. stolicę Portugalii, a od 1306 r. siedzibę najstarszego uniwersytetu w kraju, **Tomar** — z monumentalnym klasztorem (XIII-XVI w.), który jest jednym z najcenniejszych zabytków architektury portugalskiej.

Na mapie Portugalii szczególne miejsce zajmuje sanktuarium maryjne w Fatimie. Miejscem pielgrzymek są tu tzw. Łąki Fatimy. Obecnie wokół bazyliki, wzniesionej w północnej części kotliny, znajdują się liczne hotele, pensjonaty, sanatoria, szpitale służące obsłudze pielgrzymów.

Region Południowy

Południową część Portugalii zajmuje płaskowyż Algarve (z arab. al-Gharb = zachód), wyżynno-górzysty obszar będący przedłużeniem hiszpańskich gór Sierra Morena. Region ten, oddzielony przez wieki od reszty kraju, zachował odrębny charakter — bliższy kulturze muzułmańskiej niż europejskiej. Białe mury orientalnej zabudowy, zatopione

w zieleni podzwrotnikowych roślin, silnie kontrastują z błękitem nieba i oceanu oraz czarno-ceglasto-żółtym wybrzeżem.

Madera (Madeira), licząca 739 km² powierzchni, leży na Atlantyku niedaleko północno-zachodnich wybrzeży Afryki, w odległości ok. 1000 km od brzegów Portugalii. Wulkaniczne góry (najwyższy szczyt Pico Ruivo 1846 m n.p.m.), strome bazaltowe wybrzeża, tropikalno-śródziemnomorska roślinność, a zwłaszcza zadrzewienie, nadają wyspie szczególne walory krajobrazowe. Tej wielkiej gamie drzew towarzyszy łagodny klimat.

Rysunek 3. Wybrzeże wyspy Madera
Źródło: www.wikipedia.pl

Azory

Archipelag Azorów (Acores) ciągnie się w środkowej części Atlantyku, na przestrzeni 650 km, w odległości 1400 km od wybrzeży Półwyspu Iberyjskiego. Składa się z dziewięciu wysp wulkanicznych (największe z nich to: Sao Miguel, Pico, Faial). Na wyspach zachowały się liczne kratery wulkaniczne w większości wypełnione przez jeziora, gorące źródła oraz niewielkie gejzery. Najwyższym szczytem archipelagu jest wulkan Pico (2351 m n.p.m.), który dał nazwę wyspie. Na Azorach przeważa roślinność śródziemnomorska. Na wyspach panuje klimat oceaniczny o ciepłych latach i bardzo łagodnych zimach.

Rozdz. II. Rynek recepcji turystycznej.³

2.1. Portugalia jako część subregionu europejskiego w międzynarodowym ruchu turystycznym;

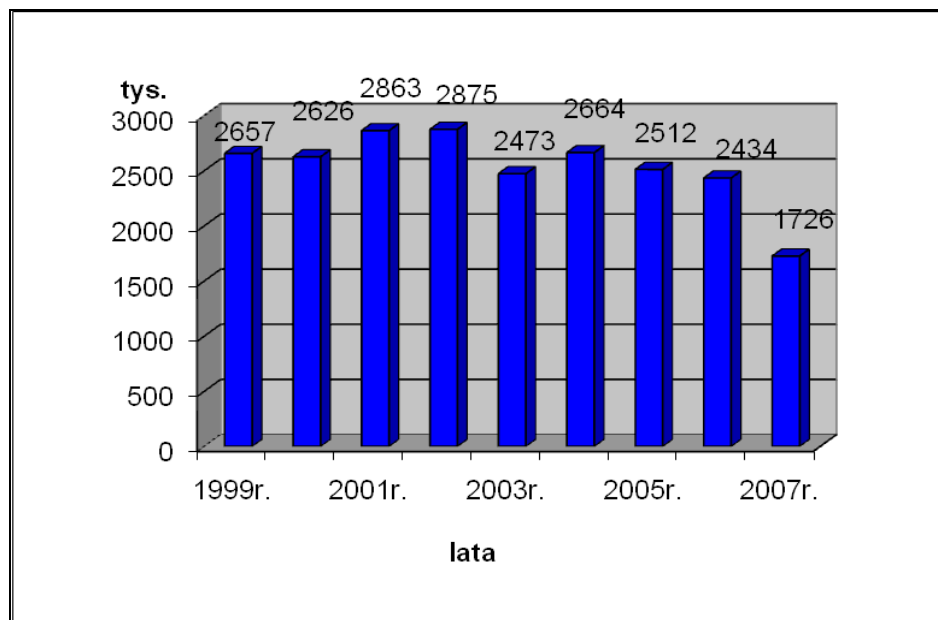
2.1.1. Liczba i kierunki przyjazdów.

Portugalia to kraj należący do subregionu Europa Południowa, Śródziemnomorska.

³ Raport Europejskiego Urzędu Statystycznego EUROSTAT *Tourism Statistic* Edition 2008.
Raport UNWTO *Tourism Highlights* Edition 2008

Ruch turystyczny koncentruje się przede wszystkim na wybrzeżu atlantyckim, gdzie istnieją najlepsze warunki rozwoju kąpielisk i ośrodków wypoczynkowych i gdzie nastąpił znaczny rozwój bazy materialnej turystyki, oraz w stolicy kraju.

Według raportu Europejskiego Urzędu Statystycznego EUROSTAT do Portugalii przybyła w latach 1999-2007 następująca liczba turystów:

Rysunek 4. Przyjazdy turystów do Portugalii w latach 1999-2007

Źródło: Opracowanie własne na podst. EUROSTAT

Są to turyści, którzy przebywali w Portugalii co najmniej przez 4 noce i byli zakwaterowani w obiektach hotelarskich lub podobnych albo prywatnych obiektach.

Z powyższych danych wywnioskować można, że liczba turystów odwiedzających Portugalie rosła ciągle od 1999, aż do 2002 roku. Spadek przyjazdów miał miejsce w 2003 roku w związku z ogólnoświatowym kryzysem spowodowanym zamachami w USA na World Trade Center i Pentagon. W 2004 roku nastąpił wzrost przyjazdów, ale tylko chwilowy, bo od następnego roku-2005 stopniowo zaczął spadać osiągając w 2007 roku wysokość 1,726 mln turystów.

Jeśli chodzi o pochodzenie turystów odwiedzających Portugalie, to zgodnie z raportem EUROSTAT są to głównie: Brytyjczycy, Niemcy, Holendrzy oraz Hiszpanie. Wyniki są oparte o liczbę nocy spędzonych przez tych turystów w obiektach hotelarskich.

Tabela 1. Liczba i pochodzenie turystów odwiedzających Portugalię w latach 2000-2006. ⁴

	Nights spent in collective accommodation					Nights spent by non-residents, by main countries of origin (as % of all nights spent by non-residents in collective accommodation)						
	Total	by residents		by non-residents								
	in 1 000	in 1 000	as % of total	in 1 000	as % of total	1st market	2nd market	3rd market	Share of top 3			
2000	41 956	16 171	38.5	25 785	61.5	UK	28.4	DE	20.7	NL	8.1	57.2
2004	41 722	17 105	41.0	24 617	59.0	UK	29.6	DE	16.3	ES	10.7	56.6
2005	43 265	17 877	41.3	25 388	58.7	UK	29.9	DE	16.2	ES	11.8	57.9
2006	45 522	18 680	41.0	26 842	59.0	UK	27.9	DE	15.2	ES	13.1	56.2

Źródło: Raport EUROSTAT Tourism Statistics Edition 2008.

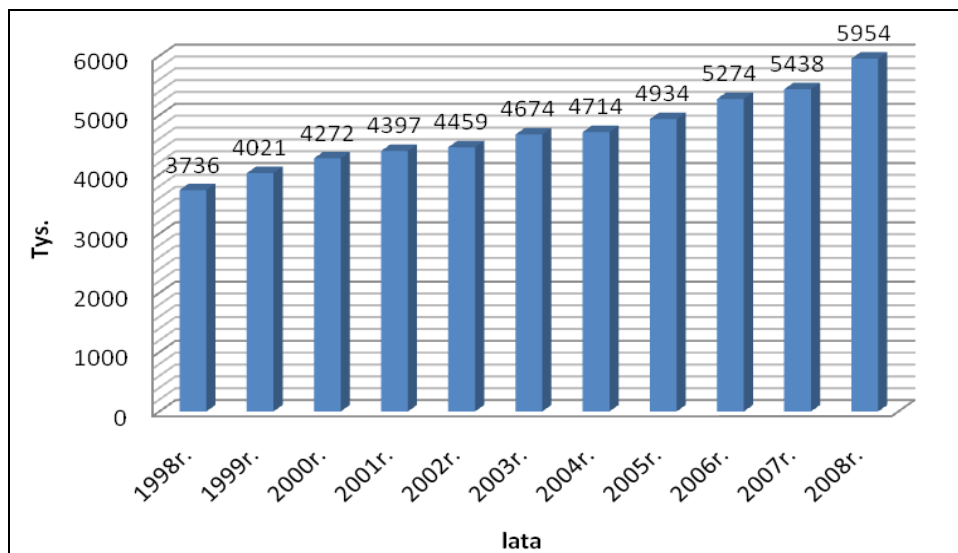
Inaczej wyglądają statystyki przeprowadzone przez UNWTO, który sporządził Raport Tourism Highlights Edition 2008. Według tego raportu w ostatnich latach do Portugalii przyjechała następująca liczba turystów:

2005r.- 10,6 mln 2006r.- 11,3 mln 2007r.- 12,3 mln.

Są to jednak dane, które ukazują ile osób przekroczyło granicę portugalską, nie uwzględniając ilości spędzonych tam noclegów. Wskazują one, że Portugalia odwiedzana jest przez coraz większą liczbę turystów, osiągając w 2007 roku wysokość 12,3 mln. Procentowy przyrost turystów jest coraz większy, bo 2006rok w stosunku do 2005 roku to 6.3%, a 2007rok do 2006 roku to 9.2% wzrostu. Spowodowane to jest rozwojem tanich linii lotniczych łączących Europę z Portugalia. Coraz popularniejszy staje się też Europejski Szlak Rady Europy św. Jakuba do hiszpańskiego Santiago de Compostella. Jedna z tras rozpoczyna się w Lizbonie i przebiega wzdłuż wybrzeża portugalskiego prowadząc do tego słynnego miejsca pielgrzymkowego.

Inaczej wygląda liczba turystów, którzy meldują się w hotelach i podobnych obiektach jako miejsce zakwaterowania. Jak pokazują dane opublikowane przez EUROSTAT, rocznie turystów meldujących się w obiektach hotelarskich jest coraz więcej. Spowodowane jest to ogólnym wzrostem przyjazdów turystów do Portugalii, ale także wzrostem ich zamożności, co powoduje, że mogą sobie pozwolić na nocleg w hotelach.

⁴ UK- Wielka Brytania, DE- Niemcy, NL- Holandia, ES- Hiszpania.

Rysunek 5. Przyjazdy turystów do hoteli i in. obiektów w latach 1998-2008.

Źródło: Opracowanie własne na podst. EUROSTAT

2.2.2. Odwiedzane regiony.

Turyści przybywają do Portugalii głównie nad jej południowe wybrzeże zw. Costa Daurada, czyli Złote Wybrzeże. W regionie Algarve położone są słynne ośrodki wypoczynkowe. Są to, np: Sagres, Lagos, Albufeira, Faro, Praia da Rocha. Skupiają one ok. 20% bazy hotelowej Portugalii. Popularne jest także zachodnie wybrzeże Oceanu Atlantyckiego. Tutejsze kąpieliska to: Figueira da Foz, Aveiro i Nazare.

Popularnym celem turystów jest stolica Lizbona i region wokół niej. W bezpośrednim sąsiedztwie Lizbony położone są modne kąpieliska i uzdrowiska — Estoril, Cascais, Sesimbra, Sintra. W pobliżu Estoril, które w połowie wieku miało sławę „kąpieliska królów”, wznosi się Serra de Sintra (529 m n.p.m.) opadające ku morzu przylądkiem Roca, najdalej na zachód wysuniętym punktem Europy.

Na bazie dość licznie występujących źródeł wód mineralnych rozwinęły się w Portugalii także funkcje uzdrowiskowe. Te uzdrowiska to np: Curia, Luso, Monte Reab, Vimeiro, Caldas de Rainha oraz Caldelas.

Madera, nazywana „Perłą Atlantyku”, to drugi po Algarve region wypoczynkowy Portugalii. Co roku odwiedza tę wyspę od 300 do 500 tys. turystów, kierujących się głównie do miejscowości kąpieliskowych — Funchal (ważny port lotniczy i morski) oraz Agua de Pena i Porto Santo.

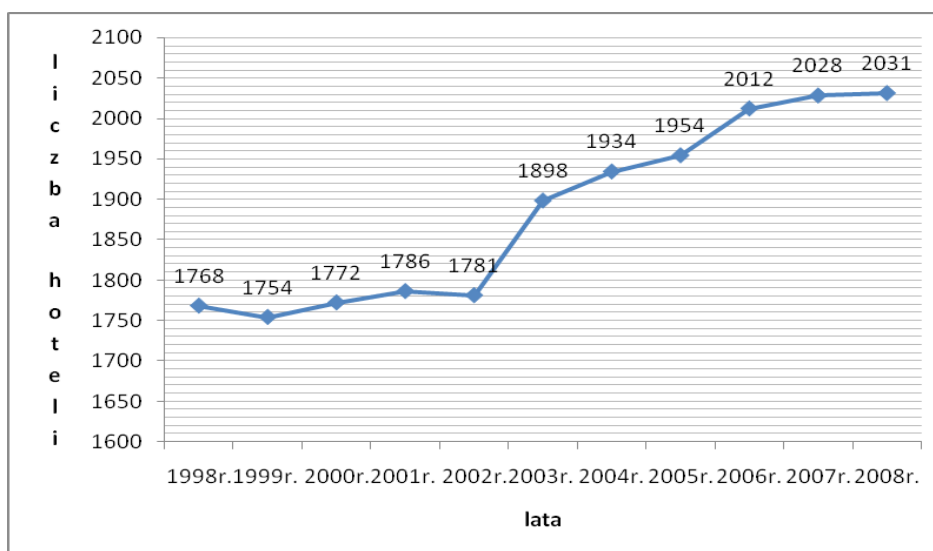
Ruch turystyczny na Azorach— znacznie mniejszy niż na Maderze — koncentruje się głównie na wyspach Sao Miguel (kąpieliska: Furnas, Ponta Delgada) i Faial (Horta).

2.2.3. Środki lokomocji.

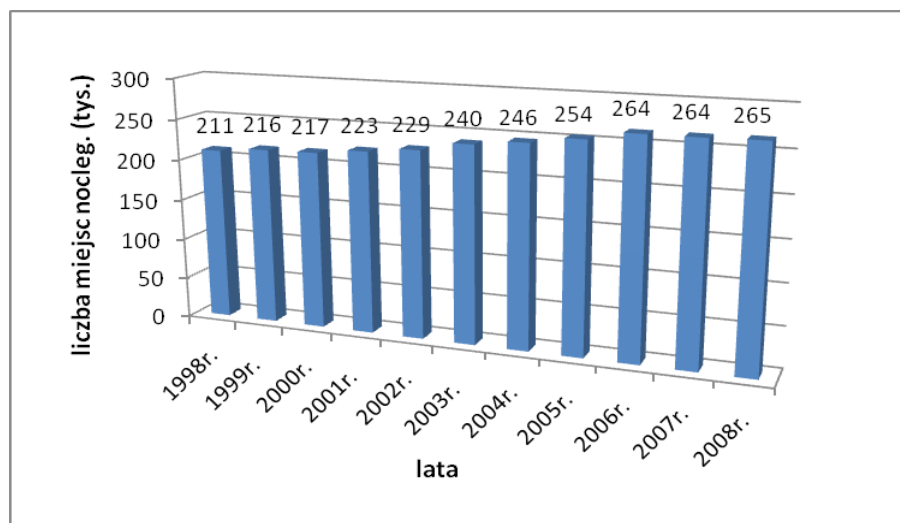
Tanie linie lotnicze są idealnym sposobem podróżowania po tym górzystym kraju. Lokalni przewoźnicy jak TAP Air Portugal, oferują stosunkowo niedrogie połączenia pomiędzy głównymi miastami Portugalii: Faro, Lizboną, Porto oraz Maderą i Azorami. Tanim i dobrym środkiem komunikacji, szczególnie dzięki dobrze rozwiniętej sieci dróg, są autobusy – szczególnie wygodne linie międzymiastowe. Komunikacja miejska w Portugalii jest dobrze rozwinięta. W Lizbonie funkcjonuje również metro. W Lizbonie i w Porto można kupić bilety turystyczne i bilety 1- i 3-dniowe w kioskach Carris (Lizbona) oraz STCP (Porto), otwartych codziennie od godz. 8:00 do 20:00. Kolej również oferuje szeroki wachlarz połączeń, a między największymi miastami kursuje także szybka kolej. Oczywiście jeśli zależy nam na całkowitej swobodzie poruszania możemy skorzystać z wynajmu samochodów – przedstawicielstwa niemal wszystkich europejskich sieci mają swoje placówki przy głównych lotniskach kraju.

2.2. Baza noclegowa w Portugalii.

W Portugalii rokrocznie rośnie liczba hoteli i budynków hotelarskich. Jednocześnie rośnie też liczba łóżek. W 2008 roku wynosiła ona 2031 obiektów i 265 tys. miejsc noclegowych. W latach wcześniejszych ich liczba kształtowała się w następujący sposób:

Rysunek 6. Liczba obiektów hotelowych w Portugalii w latach 1998-2008.
Źródło: Opracowanie własne na podst. EUROSTAT

Rysunek 7. Liczba łóżek w Portugalii w latach 1998-2008.
Źródło: Opracowanie własne na podst. EUROSTAT

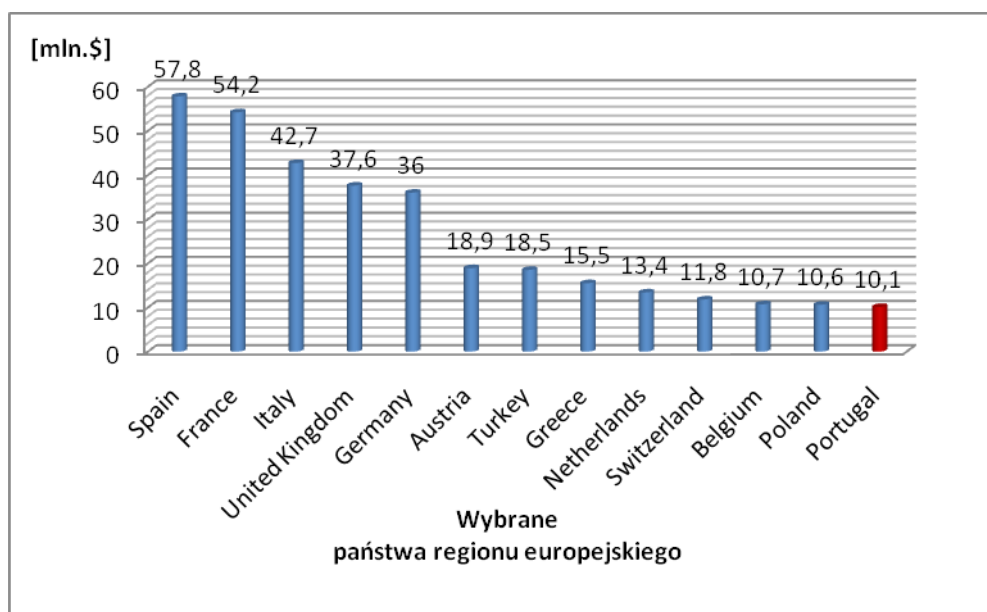
2.3. Dochody z turystyki przyjazdowej.

Zgodnie z Raportem UNWTO Portugalia uzyskała w ostatnich latach następujące dochody z turystyki przyjazdowej:

2005r.- 7,712 mln \$ 2006r.- 8,377 mln \$ 2007r.- 10,132 mln \$.

Procentowo, dochody Portugalii stanowiły w 2007r. tylko 2,3% ogólnych dochodów jakie uzyskał region europejski. Porównywalnie, Polska stanowiła 2,5% ogólnych dochodów, a sąsiadująca z Portugalią Hiszpania uzyskała największe dochody stanowiące 13,3% ogółu.

Powyższe dane ilustruje następujący wykres i tabela:

Rysunek 8. Dochody z turystyki przyjazdowej w wybranych krajach europejskich.
Źródło: Opracowanie własne na podst. Raportu UNWTO 2008.

Tabela 2. Wielkość wpływów z turystyki przyjazdowej i wydatków na podróże zagraniczne w wybranych krajach w latach 2005-2007 (mld. USD).

	Wpływy			Wydatki		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Tajlandia	9,6	13,4	15,6	3,8	4,6	5,2
Grecja	13,7	14,3	15,5	3,0	3,0	3,4
Kanada	13,8	14,6	15,5	18,2	20,5	24,8
Malezja	8,8	10,4	14,0	.	.	.
Hong Kong (Chiny)	10,3	11,6	13,8	13,3	14,0	15,1
Holandia	10,5	11,3	13,4	16,2	17,0	19,1
Meksyk	11,8	12,2	12,9	7,6	8,1	8,4
Szwecja	7,4	9,1	12,0	10,8	11,5	13,9
Szwajcaria	10,1	10,6	11,8	8,9	9,9	10,9
Indie	7,5	8,6	10,7	6,2	6,8	8,2
Belgia	9,9	10,2	10,7	15,0	15,4	16,9
Polska	6,3	7,2	10,6	5,5	7,2	8,5
Portugalia	7,7	8,4	10,1	3,1	3,3	3,9
Makao	8,0	9,8	b.d.	.	.	.
Rosja	5,9	7,6	9,6	17,4	18,2	22,3
Japonia	6,6	8,5	9,3	27,3	26,9	26,5

Źródło: W. Bartoszewicz, T. Skalska: Zagraniczna turystyka przyjazdowa do Polski w 2007r.
Instytut Turystyki, Warszawa 2008

Rozdział III. Rynek emisji turystycznej.

Portugalczycy są narodem, który stosunkowo nie podróżuje do innych krajów, ze względu na ogromną ilość walorów jakie posiadają na miejscu. Jednak jeśli przeanalizujemy dane EUROSTATU okazuje się, że głównymi kierunkami, do których wyjeżdżają Portugalczycy to są to kraje im ościennie, czyli Hiszpania, a także Francja i Wielka Brytania. Brani pod uwagę byli turyści w wieku 15 lat i więcej oraz wycieczki trwające minimum 4 noce.

Jeśli chodzi o wydatki Portugalczyków, to są to niezbyt duże sumy. Porównując nawet z Polakami, są to różnice rzędu kilku milionów USD. Rokrocznie wysokość wydatków

jednak rośnie z 3,1 mln w 2005r., poprzez 3,3 mln w 2006r., po 3.9 mln w 2007r. (dane zawarte są w tabeli nr 2.)

Tabela 3. Podróże Portugalczyków w wieku 15 lat i więcej na terenie kraju i za granicę w latach 2000-2006.

	Holiday trips by resident tourists									Holiday trips abroad of 4+ nights (in %) by main countries of destination						
	Total (domestic and abroad)			Domestic			Abroad			1st market	2nd market	3rd market	Share of top 3			
	Total	1-3 nights	4+ nights	Total	1-3 nights	4+ nights	Total	1-3 nights	4+ nights							
	in 1 000	in 1 000	in 1 000	in 1 000	in 1 000	in 1 000	in 1 000	in 1 000	in 1 000							
2000	10 621	6 933	3 688	9 774	6 750	3 024	847	183	664	ES	44.7	FR	12.3	UK	6.3	63.3
2004	10 816	6 651	4 165	9 633	6 408	3 225	1 183	243	940	ES	35.7	FR	11.0	UK	9.5	56.2
2005	11 417	7 481	3 936	10 130	7 087	3 043	1 287	394	893	:	:	:	:	:	:	:
2006	10 265	6 602	3 663	9 244	6 356	2 888	1 021	246	775	:	:	:	:	:	:	:

Źródło: Raport EUROSTAT Tourism Statistics Edition 2008

Rozdział IV. Znaczenie rynku turystycznego dla Polski.

W 2007 roku zanotowano 66,2 mln przyjazdów cudzoziemców do Polski, o 1,7% więcej niż w 2006. Wzrost ruchu przyjazdowego był zdecydowanie najszybszy w pierwszym kwartale, w czwartym zaś zanotowano spadek. Przytoczone dane dotyczą wszystkich przyjazdów cudzoziemców do Polski. Obejmują zarówno gości jednodniowych, jak i turystów (czyli tych cudzoziemców, którzy spędzili w Polsce co najmniej jedną noc, lecz nie pozostawali dłużej niż rok).

Według oszacowań Instytutu Turystyki, w 2007 roku było około 15 mln przyjazdów turystów (cudzoziemców, którzy spędzili u nas przynajmniej jedną noc), o 4% mniej niż w 2006 roku. Liczba przyjazdów z nie sąsiedzkich krajów „piętnastki” UE wzrosła o 5,5%, z Niemiec zaś spadła o 3%. Wzrosła liczba przyjazdów z krajów pozaeuropejskich i nowych. Jeśli chodzi o Portugalię w ciągu całego 2007 roku znacznie (o ponad 25%) wzrosła liczba przyjazdów z tego kraju do Polski. Porównując rok 2007 z 2006, wzrost przyjazdów wynosił 93,5%. Oszacowania Instytutu Turystyki dotyczą wszystkich przyjazdów turystów, bez względu na to, gdzie nocowali i w jakim celu przybyli. Liczba tych turystów zagranicznych, którzy korzystali z noclegów w obiektach zakwaterowania zbiorowego rejestrowanych przez GUS, jest znacznie niższa.

Dane te ilustruje następująca tabela.

Tabela 4. Przyjazdy wybranych cudzoziemców do Polski w latach 2006-2007 (w tys.)

	Liczba przyjazdów		Zmiany – kwartał do kwartału poprzedniego roku i rok do roku				
	rok 2006	rok 2007	I	II	III	IV	rok 2007
Ogółem	65114,9	66207,8	14,3%	3,9%	2,0%	-10,4%	1,7%
Niemcy	37192,1	38102,7	11,1%	2,8%	5,1%	-7,6%	2,4%
15 UE bez Niemiec	2430,4	2720,5	14,3%	19,8%	13,3%	0,0%	11,9%
Wielka Brytania	455,4	548,1	16,8%	21,3%	16,6%	27,0%	20,4%
Włochy	276,2	326,7	54,8%	29,4%	11,8%	-6,3%	18,3%
Austria	304,0	317,8	35,5%	18,7%	7,7%	-28,8%	4,6%
Francja	229,9	258,0	14,0%	7,3%	14,4%	13,1%	12,2%
Holandia	409,9	362,9	-20,1%	10,1%	-5,1%	-24,8%	-11,5%
Szwecja	224,0	222,0	10,3%	-2,9%	2,8%	-11,0%	-0,9%
Irlandia	69,3	118,8	68,1%	86,2%	75,2%	57,6%	71,5%
Dania	134,4	149,9	33,8%	25,8%	11,1%	-17,9%	11,5%
Hiszpania	88,9	118,5	38,1%	46,2%	26,9%	27,3%	33,3%
Belgia	91,4	115,2	56,7%	44,4%	30,3%	-14,5%	26,0%
Portugalia	36,7	70,9	112,8%	65,3%	119,3%	77,8%	93,5%
Finlandia	76,7	81,8	14,5%	15,5%	6,6%	-12,8%	6,6%
Grecja	30,6	25,4	-43,4%	-40,4%	-6,6%	24,5%	-16,9%

Źródło: W. Bartoszewicz, T. Skalska: Zagraniczna turystyka przyjazdowa do Polski w 2007r.
Instytut Turystyki, Warszawa 2008

Zakończenie

Podsumowując badanie rynku turystycznego Portugalii można stwierdzić, że państwo to ma jedno z najlepszych warunków do rozwoju turystyki. Stawiając sobie pytanie czy jest to kraj bardziej emisyjny czy recepcyjny, odpowiedź może być tylko jedna – zdecydowanie recepcyjny, ponieważ o wiele więcej osób do niego przyjeżdża na wakacje niż wyjeżdża. Bardzo podobnie kształtują się kwestie pieniądza w turystyce portugalskiej – znacznie więcej zarabiają niż wydają na turystykę. Śledząc dane zamieszczone w tejże pracy możemy stwierdzić, iż rynek turystyczny Portugalii nieustannie od kilku lat rozwija się. Ponadto, liczba przyjazdów Portugalczyków do Polski jest niezbyt duża, o czym świadczy brak wyróżnienia jej jako konkretnej narodowości w statystykach warszawskiego

Instytutu Turystyki. Jednak w turystyce wszystko jest możliwe, dlatego mam nadzieję, że kiedyś ta sytuacja ulegnie poprawie.

Bibliografia:

- Z. Kruczek, *Europa. Geografia turystyczna*, Proksenia, Kraków 2005, s. 197-200.
- Raport UNWTO *Tourism Highlights Edition 2008*
- Raport Europejskiego Urzędu Statystycznego EUROSTAT *Tourism Statistics Edition 2008*.
- Strony internetowe:
 - www.epp.eurostat.ec.europa.eu
 - www.intur.com.pl
 - www.portugal.gov.pt
 - www.rtalgarve.pt
 - www.visitportugal.com
 - www.wikipedia.pl

Spis rysunków:

Najwyższy punkt: Ponta do Pico: 2351 m n.p.m.	Rysunek 1. Mapa Portugalii....	4
Rysunek 2. Wieża Belem, Lizbona		7
Rysunek 3. Wybrzeże wyspy Madera.....		9
Rysunek 4. Przyjazdy turystów do Portugalii w latach 1999-2007		10
Rysunek 5. Przyjazdy turystów do hoteli i in. obiektów w latach 1998-2008.....		12
Rysunek 6. Liczba obiektów hotelowych w Portugalii w latach 1998-2008.....		14
Rysunek 7. Liczba łóżek w Portugalii w latach 1998-2008.....		14
Rysunek 8. Dochody z turystyki przyjazdowej w wybranych krajach europejskich.....		15

Spis tabel:

Tabela 1. Liczba i pochodzenie turystów odwiedzających Portugalię.....	11
Tabela 2. Wielkość wpływów z turystyki przyjazdowej i wydatków na podróże zagraniczne w wybranych krajach w latach 2005-2007 (mld. USD).....	15
Tabela 3. Podróże Portugalczyków w wieku 15 lat i więcej na terenie kraju i za granicę w latach 2000-2006.....	16
Tabela 4. Przyjazdy wybranych cudzoziemców do Polski w latach 2006-2007 (w tys.)....	17

Wyrażam zgodę na opublikowanie wykonanego przeze mnie projektu na stronie AWF Kraków. Oświadczam, że został on wykonany zgodnie z obowiązującymi zasadami i nie narusza niczych praw autorskich.